
Referat regionalt planforum 25.2.2020 - Galleri Oslo

Saksnr:	2020/69018 - 23
Dato:	25.02.2020
Referent	Benedicte S. Bendiksen, Margaret Andrea Mortensen, Charlott Sandor Johansen
Sendt til	BÆRUM KOMMUNE, EIDSVOLL KOMMUNE, LØRENSKOG KOMMUNE

Bærum kommune og håndtering av masseforvaltning

Saksnr:	2020/69018 - 23
Dato:	25.02.2020
Referent	Benedicte S. Bendiksen
Til stede	Grethe K. Løvold, Kjell Seberg, Ellef Ruud, Tore Gulli, Andreas Røed, Anette Sjøraas, Andreas Lyngstad, Lars Krogtoft, Ellen Foslie, Bjørg Heieren, Marit Lindholm, Knut Sørgaard, Terje Anti Nilsen, Leon Eide, Nils Vidar Rystad, Irene Måsøval, Per Kierulf, Stig Hvoslef, Elin Tangen Skeide, Ingvild Kavli, Benedicte S. Bendiksen, Tove Staum, Lars Libach
Ikke til stede	Miljødirektoratet, KMD, KLD

Velkommen og presentasjon av deltagerne.

Orientering fra kommunen:

Bærum ønsker med dette å heve blikket for håndtering av masseforvaltning i kommunen, og sette søkelys på at disse prosjektene frembringer enormt med masser, og da også miljøulemper. De siste 7 årene har det vært jobbet aktivt med å se hvordan man kan nyttiggjøre seg av massene til det positive. Bærum ønsker å foreslå løsninger, på et helt lokalt nivå.

Kommunen ønsker møter/dialog med de instansene som finner negative betenkeligheter ved planforslagene i den grad at det kan stoppe dem fra å bli vedtatt, FØR de sender ut sine uttalelser.

Presentasjon: Viser oversikt over de 6 store prosjektene som pågår - alle kommer i samme tidsrom, innen 9 år. Katalogisert alle massetyperne, hvor mye osv, for å få en samlet oversikt fra alle prosjekt. Ca 8 millioner kubikkmeter kan gjenbrukes tilbake i prosjektene. Men fortsatt et enormt overskudd.

Utfordringer:

- mange millioner m³ overskuddsmasser fra offentlige infrastrukturprosjekter
- Flere parallelle prosjekter med uavklart samhandling

-Ikke tilstrekkelige regulerte arealer for: bearbeiding og mellomlagring, nyttiggjøring og deponi. Ikke insentiver eller krav for gjenbruk eller nyttiggjøring.

-Dårlig tid.

Ønsker: Samordning av prosjektene, anlegg lokalt og samarbeid mellom prosjektene; vil redusere utslipp med minst 300 000 tonn CO₂-ekv, som vil spare over 4 milliarder kroner.

Muligheter: ser på potensielle områder for massehåndtering, Avtjerna - mulig område for ressursbank. Dette vil også kreve mye areal.

Gode eksempler: Sandvika Fjordpark, laget av overskuddsmasser fra E16 = 500 000 m³ masser ble brukt.

Steinskogen steinbrudd, kjempeviktig for behandling og uttak av masser. Foreslått utvidelse

Friluftsområde Lakseberget: nyttiggjøring av inntil 1 mill m³ med masser - 60 dekar nytt friluftsområde. Men hva bør utredes ytterligere?

Friluftshalvøy Lysakerfjorden - 30 daa nytt land, nyttiggjøring av inntil 2 mill m³ masser

Massebehandling på Brenna – ute til høring nå.

Vannbehandlingsanlegg Kattås – gjenbruk av masser til tursti blant annet

Ber om dialog og samarbeid for å se om det er mulig å få til noen av de foreslåtte tiltakene!

Tilbakemelding til kommunen:

Fylkesmannen: vanskelig å si noe mer nå, før utredninger foreligger. Har uttalt seg til planene individuelt, og det er derfor vanskelig å svare på uten et konkret planforslag. Åpenbart at det er en kjempeutfordring - positivt at det jobbes med å prøve å nyttiggjøre seg av masser, for å skape noe for felleskapet. Men også viktig at det gjøres på riktig sted og at samfunnsnyttene står i stil til konsekvensene - mange av prosjektene i konflikt med miljø. Ønsker å ha en dialog når disse planene kommer til offentlig ettersyn.

Oslo kommune, vann- og avløp: skal sprengte ut 1.2 mill m³ - steinleveranser til Drammen i forbindelse med ny vannforsyningstunnel, utkjøring med bil. Viktig med fremdrift, og det påvirker også de valgene man tar. Skal ta ut i overkant av 600 000 m³ TBM-masser fra angrepunktene våre i Oslo, fra primo 2023 til ca. ultimo 2026. Her er vi p.t. i prosess for å avklare mulige deponiløsninger og bruksområder.

Bane NOR, fellesprosjektet: Ringeriksbanen avgir enorme mengder steinmasser fra tunnelbygging. Disse skal bygges ved boring og sprenging. Regulert område på Avtjerna, Lorangmyr for massehåndtering. Mye av massene er dårlig egnet til gjenbruk. Noe av massene skal behandles i ressursbanken til eget prosjekt, noe deponeres, men ønsker at mye skal brukes samfunnsnyttig. Entreprenørene i prosjektet skal kjøpe stein av prosjektet. Trolig egen entreprise som skal drive denne ressursbanken.

Bane NOR er positive til videre dialog med kommunen om ressursbanken.

Oslo kommune, Fornebubanen: masser egnet for utfylling, ønsker etablering av en friluftshalvøy på Fornebu.

Mattilsynet: fornøyd med ny vannforsyning, men viktig å tenke helhetlig ifht masser. Drikkevann og dyrehelse/fiskehelse - viktig å tenke på dette i arbeidet

Statens vegvesen: koblet på som prosjektansvarlig i noen av disse prosjektene - og er interessert i å finne løsninger som reduserer transportvolum og utslipp. Men ingen enkle løsninger, og utfordringene kan ikke

dyttes forran oss.

Direktorat for mineralforvaltning: Bærum kommune går litt i front og det er viktig at de får til god bruk av overskuddsmasser, slik at eksisterende uttak forvaltes på en best mulig måte inn i fremtiden. Viktig at arbeidet med utredning og kartlegging gjøres skikkelig!

Viken FK:

Fylkeskommunen går gjerne i dialog og deltar på møter, i kraft av sin rolle som koordinator for kommunene og eierskap til planen for regional masseforvaltning. Det var et arbeidsmøte 19. august 2019, som munnet ut i noen tiltak, deriblant en kortsiktig løsningsgruppe med fokus på hvordan finne løsninger for masseoverskuddet. Dette er et svært viktig arbeid, som fylkeskommunen ønsker å være en del av, og spesielt som fasilitator for dialog. Det er frustrerende for Bærum som stadig møter nye krav til håndtering.

- Infrastruktur: forvaltning av veinettet - viktig å få frem konsekvensene for transport på veinett, jobbe med det tidlig i prosessene.

- Miljø: Veitunnel under Bjørvika, brukte masser til å tildekke forurensede masser - kan dette være en mulighet for Bærum? Er det aktuelt å se utover kommunegrensen?

Trykket hviler på miljøinteressene i denne saken - og hvor godt er dette kartlagt? Hva er det som totalt sett som står på spill? Noe vil måtte vike, og da er det viktig med god oversikt for å vekte det mest hensiktsmessig.

- Friluftsliv: Mange av tiltakene har friluftsliv som formål - veldig positivt! Lysakerfjorden -prosjektet: Dette statlig sikret friluftsområde, som er attraktivt og mye brukt i dag - her er det viktig at tiltakene er i tråd med forvaltningsplan for området. Viktig å spille på lag med friluftsgeselskapene i Bærum og få tiltakene inn i plan for friluftslivets ferdssårer.

Eidsvoll kommune - områderegulering for Råholt

Saksnr: 2020/69018 - 23

Dato: 25.02.2020

Referent: Margaret Andrea Mortensen

Til stede: Julie Bjørkhaug, Ebbe Dam Meinild (Eidsvoll kommune), Marit Louise Lindholm (BaneNOR), Andreas Lyngstad, Lars Erik Krogtuft, Anette Søråas (Fylkesmannen i Oslo og Viken), Arne Kolstadbråten (Statens vegvesen), Per Kierulf, Torhild Sletten, Kristina Dignes, Erik Dahl, Peder Figenbaum, Margaret Andrea Mortensen (referent) (Viken fylkeskommune)

Eidsvoll kommune:

Eidsvoll kommune har startet arbeidet med områderegulering for Råholt. Oppstart av planarbeidet er foreløpig ikke varslet. Råholt er i regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus pekt ut som ett av to prioriterte vekstområder i Eidsvoll. Det er stor interesse på utbyggersiden for utbygging i Råholt og behov for en oppdatert plan som definerer det fremtidige sentrum.

Kommunen ønsket diskusjon omkring Trondheimsveiens rolle i Råholt sentrum – om veien primært skal være en transportåre eller gate med mer bypreg. Planavgrensningen avhenger av Trondheimsveiens rolle. Kommunen ønsker en gate som er mindre attraktiv for gjennomkjøring. Ønsker å "trykke sentrum sammen" og styrke forbindelsen til Eidsvollsbygningen. Et ønsket grep er å flytte innkjøringen til innfartsparkeringen

ved Eidsvoll verk stasjon og deler av Lundsjordet nordover på Trondheimsveien for å unngå at all trafikk må gjennom rundkjøringen i krysset Trondheimsveien/Sagmoveien.

Statens vegvesen:

Selv om ansvaret for fylkesvei ligger til fylkeskommunen, er SVV fortsatt sektormyndighet for trafiksikkerhet. Trondheimsveien har status som omkjøringsvei for E6. Det er krav om at veien må ha kapasitet ved hendelser på E6 og være dimensjonert for store kjøretøy, men ellers legges det ikke føringer på utformingen.

En strukturert gate med tydeligere krysningspunkter er bra. Av hensyn til både fremkommelighet for buss og trafiksikkerhet for syklende/gående bør det ikke etableres flere avkjørsler. Opphøyde gangfelt er OK. Ikke kantsteinsparkering. For eksempel kan det vurderes grønne rabatter i stedet for fortau. Sykkelfelt i veien har ikke nødvendigvis ønsket funksjon - gang-/sykkelvei med nivåforskjell kan være et bedre alternativ. Vil ikke anbefale å bygge ned rundkjøringene – de er bedre enn signalanlegg med hensyn til sikkerhet for gående og syklende. Signalanlegg har dårligere kapasitet og brukes fortrinnsvis når det er behov for å prioritere en brukergruppe, f.eks. buss.

Viken fylkeskommune:

Trondheimsveien har vært tema for flere analyser. Bygget om til miljøgate. Trafikken er økende. ÅDT er ca. 12 000. Trafikkanalyse viser at trafikken i hovedsak er lokaltrafikk og i liten grad skyldes folk som vil unngå bommene på E6. Ikke nødvendigvis utformingen av veien som er utfordringen. Senket hastighet kan gjøre det bedre for gående og syklende. Ønskelig med flere funksjoner mot Trondheimsveien ut fra et byutviklingsperspektiv. Anbefaler kommunen å kontakte avdeling for mobilitet og samfunn i Viken fylkeskommune.

Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Positivt å bygge opp under en grønn forbindelse vest for Trondheimsveien. Viktig å holde en stram planavgrensning. Veldig mye dyrket mark er omdisponert i eksisterende planer i Eidsvoll. Stort potensial for fortetting. Nasjonale føringer for jordvern tilsier at nye byggeområder på dyrket mark må unngås.

Bane NOR:

Bane NOR har ingen planer om å endre på parkeringsløsningen ved stasjonen. Har gjerne kontakt om utviklingen av arealene ved stasjonsområdet.

Lørenskog planstrategi og planprogram for samfunnsdelen

Saksnr: 2020/69018 - 23

Dato: 26.02.2020

Referent: Charlott Sandor Johansen

Til stede: Else Pran, Lillian Jahr Oterholt, Kari Westgaard Berg, Per Albert Kierulf, Inger Johanne Strand, Rune Seim, Arne Kolstadbråten, Stig Hvoslef, Andreas Lyngstad, Anette Søråas, Erik Dahl, Charlott Sandor Johansen, Ingvild Marie Kavli

Orientering fra kommunen:

Generell bemerkning fra administrasjonen er at gjeldende kommuneplan favner bredt, men ikke har gode nok prioriteringer. I forarbeid med rullering av kommuneplan har politikere og administrasjonen blitt intervjuet, og tilbakemeldingene signaliserte at gjeldende plan har mange mål, mange tiltak og er litt generell. Det er ønske om en rask prosess med kommuneplanens samfunnsdel samt koble den opp med økonomidelen. Ny kommuneplan skal formulere langsiktige mål og langtidsvisjon for kommunen. Det skal formuleres klare føringer for hva kommunen skal prioritere.

Status i kommuneplan-prosessen er nå at oppstartsdokumentet er på sluttbehandling og skal vedtas av kommunestyret i mars. Det er planlagt politisk verksted i februar, mars og april samt bred involvering av administrasjonen. Samfunnsdelen skal utarbeides fra mars til mai. Samfunnsdelen skal på offentlig ettersyn fra 19. juni til 11. september, og skal etter planen vedtas i november 2020. Det er etablert flere administrative arbeidsgrupper, samt verksteder med administrasjonen og politisk miljø. Kommunen forholder seg til overordnede føringer. Bærekraft skal være en rød tråd i planarbeidet. Jobber med planen opp mot FN17 og har kvittert ut flere av målene. Kommuneplanarbeidet skal utkrystallisere hvilke mål kommunen skal følge opp, og inndeling rundt bærekraft.

Kommuneplanarbeid: Gjeldende arealstrategi vurderes som bra og videreføres i arbeidet med rulleringen av kommuneplanen. Kommunen har to ferdselsårer som gir gode forbindelser, men er også barrierer i kommunen. Utpekt 5 utviklingsområder, hvor vekst og utvikling prioriteres og det skal lages helhetlige planer for disse områdene. Kommunen er også opptatt av grønne forbindelser som binder sammen marka i nord og marka i sør. Viktig å ivareta disse og videreutvikle grøntarealene. Befolkningsvekst har vært på 3.4% og er et resultat av boligbygging. 6 viktige utviklingstrekk i kommunen er redegjort i oppstartsdokumentet.

Siden høringene har det blitt gjort justeringer og noen endringer. Det er et ønske om at kommunen involverer befolkningen på ulikt vis og det har derfor blitt gjennomført ulike medvirkningsprosesser. Arrangerte ett åpent møte om kommuneplanen 8. januar 2020 med 150 deltagere. Miljø og grønt, sentral beliggenhet, kultur og aktiviteter scoret høyest angående hva befolkningen setter pris på i kommunen. Har også hatt åpen dag på kommunehuset og medvirkningsprosesser i to barnehager. Samferdsel og aktiviteter er unge også opptatt av. Har også hatt åpen nettside for å få innspill hvor følgende innspill har kommet inn: det bygges for tett og for høyt og for raskt; ønske for bedre alternativer for å reise grønt; bekymring for barn og unge som faller utenfor og ønske om å hindre dette; viktig å ivareta mangfold. Lite tilbakemelding på tjenestetilbudet (mindre tilbakemelding på eldrebølgen etc.) Flere idrettsforeninger har gitt tilbakemelding (både store og små foreninger) og de er opptatt av bane- og hallkapasitet for å holde tritt med befolkningsveksten. Primært har regionale aktører gitt innspill til infrastruktur. Høringsinnspillene har bekreftet at de seks utviklingstrekkene som kommunen foreslo i oppstartsdokumentet har resonert med tilbakemelding fra høringsprosessen. Det har også blitt gjennomført prosess med de folkevalgte, hvor det er godt samarbeid med de ulike partiene. De folkevalgte ønsker å jobbe med innbyggerperspektivet og skape et 'godt Lørenskog'. Politikerne ble enige om 5 samfunnstemaer: tilhørighet og felleskap, god bokvalitet og bolig for alle (hindre klassesdeling og utenforskap), bred ungdomssatsing (miljø og fullfør utdanning/arbeidsopplæring), tilrettelegging for miljøvennlig transportvalg, demokrati og inkludering.

Oppklarende spørsmål til kommunen:

Medvirkning av personer med flerkulturell bakgrunn og innvandrere?

Har hatt samtaler med flere flerkulturelle organisasjoner. Ledere fra flere av disse organisasjonene deltok på folkemøtet. Videre inkludering vil gå gjennom relasjoner som allerede er etablerte. Vurderer gjestebud i neste medvirkningsrunde.

Planbehov?

I denne rulleringen skal det først avklares hva som skal prioriteres for å deretter få oversikt over hvilke planbehov kommunen har.

Hva gjør kommunen for å få flere til å bruke kollektivt og gang og sykkel? Dokumenteres arbeidet?

Har redusert parkeringsplasser rundt Metro, åpnet sykkelhotell, jobber med gange- og sykkelstrategi, arealplanlegging på Skårersletta. Bokvalitet er viktig i kommunens bebyggelse og utarbeider nå retningslinjer for bokvalitet (skal politisk behandles høst 2020).

Tilbakemelding på planprosessen

Viken avd. samferdsel:

Lørenskog har mye veier og mye asfalt. Trafikksikkerhet og fremkommelighet viktig. Må kunne disponere eksisterende veiarealer bedre. Dyrt og lite realistisk å bygge nye kollektivfelt (mye arealer og skaper konflikter med innbyggerne). Reisevaner må endres til sykkel-, gange og kollektiv i tråd med nullvekstmålet. Veksten i bilbruken må stanses. Mye bra og positive tiltak som er igangsatt, så det gode arbeidet må videreføres. Vise til arbeidet kommunen gjør knyttet til grønn mobilitet.

Viken avd. folkehelse:

Positiv til at folkehelse har fått en plass i arbeidet. Tilgang til grøntareal er viktig, og disse områdene må ivaretas. Vurdere å se på samlokalisering av aktiviteter og grønne arealer.

Viken avd. friluftsliv:

Kommuneplanen viser bra tiltak for å ivareta grøntområder som marka og sammenhengen og større grøntkorridorer i byggesonen. Det er en utfordring for kommunen å ivareta bokvalitet med grønne lunges, stier og smett til rekreasjon og fysisk aktivitet i nærhet av boliger, med slik boligvekst, men viktig fokus å ivareta i nye planer.

Planprosess:

Velskrevet planprogram og planstrategi, men det er behov for videre konkretisering og prioritering. Arbeidet gjennomført i høringsperioden viser dog at arbeidet har blitt konkretisert noe mer. Ønsker å berømme den demokratiske prosessen som har blitt gjennomført, men gir ikke tilstrekkelig grunnlag for prioriteringer. Prioritere blir å avklare hvilke oppgaver som er viktigst for kommunen å arbeide videre med og hvorfor. Det er ikke gjort tilstrekkelig analyse for å vurdere hva som skal prioriteres. Er spørrende til foreslått befolkningsprognose og hvordan det oppleves for kommunen. Er en så høy befolkningsvekst som det legges opp til sunn for kommunen? Må vurdere arbeidet som gjøres for å ivareta klima og miljøperspektivet.

Viken avd. miljø:

Har hatt god prosesskompetanse, men savner analyser som er nødvendige for å forstå kommunens oppfølging av gjeldende KP. Savner utgangspunkt i gjeldende plan, hva er status ifht. Mål som ble satt, og hvordan kommer man videre? Kommunen er svært bilbasert, men har en grønn mobilitetsplan, som bør nevnes i arbeidet. Har en gammel vassdragsplan som bør vurderes oppdatert, ettersom vassdragene vurderes å ha uønsket utvikling. Regional planretningslinje krever at klima- og energiarbeid, enten forankres i en kommunedelplan eller innarbeides i kommuneplanen.

Kommunen svarte at de har gått vekk fra å lage kommunedelplaner til å heller lage temaplaner, som har stor tyngde i Lørenskog kommunen.

Det er imidlertid et faktum at en kommunedelplan har både sterkere status og virkemidler i forvaltningssystemet. Det er viktig å være bevisst når man velger planform.

Fylkeskommunen vil også utfordre kommunen til å ta et grep angående miljømangfold: kommunen opplever befolkningspress, så ha tydelig mål knyttet til langsiktig strategi for å bevare grøntområder i og utenfor byggesonen. I likhet med Lillestrøm og Nordre Follo, kan Lørenskog med fordel vurdere å anvende arealnøytralitet som et verktøy. Arealnøytralitet innebærer

en kommune hvor naturområder som omdisponeres, erstattes med andre områder som har, eller restaureres til, tilsvarende verdi, slik at biologisk mangfold (i form av naturtyper og arter) beholdes og ikke får dårligere levekår. For å ivareta sårbare arters overlevelse må kommunen også ha en politikk mot fragmentering av

naturområder. Denne politikken bør også forankres i kommuneplanens arealdel og tydeliggjøres ved at kommunen påtar seg å følge «skadelindringshierarkiet» (1. unngå → 2. avbøte → 3. restaurere → 4. kompensere).

For å gjennomføre dette trenger kommunen et arealregnskap. Dette vil omfatte flere forhold, men når det gjelder naturmangfold foreslås følgende punkter:

- Miljøstatus for hver enkelt naturtype i kommunen
 - også marginale for naturtyper (gjenværende omfang/ økologisk kvalitet/ utviklings-trend)
- Vurdering av naturtyper hvor utbygging eller andre arealendringer unngås
 - eksempler er myr/ våtmark, gammel naturskog, artsrikt kulturlandskap, «bymark», villreinområder og kystområder
- Restaurerings-/kompenseringsbehov for å opprettholde naturmangfold og økologisk funksjon
- Behov for ytterligere kartlegging
- Historisk oversikt over arealendringer (endring av naturtilstand) så langt det er mulig

(Tilleggsformulering lagt til etter møtet 25.2.2020)

Konklusjon fra møte:

Arbeid videre med utfordringsbildet og bearbeide for de folkevalgte i videre prosesser.

Ytterligere skriftlig tilbakemelding fra Viken fylkeskommune som ikke ble presentert under regionalt planforum 25.2.2020 finnes i vedlegg.

Vedlegg

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Vår ref.: 53001/2020 - 2020/69018
Deres ref.: «REF»
Dato: 26.02.2020

Ytterligere merknader til Lørenskog planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel

Vurderinger:

Fylkeskommunen mener Lørenskog har utarbeidet et oversiktlig planprogram, som beskriver et bredt utfordringsbilde med kommunale, regionale, nasjonale og internasjonale aspekter. Det videre arbeidet vil ha behov for fastsetting av kommunens prioriteringer, gjennomføring av ulike utredninger, gode og inkluderende medvirkningsprosesser og et forsterket samarbeid med næringslivet og nasjonale og regionale myndigheter for å understøtte oppnåelse av kommunens mål.

Vurdering av grep i planprosessen

Det ble etterlyst tilbakemelding på fem grep som kommunen har gjennomført i prosessen. Grepene er: kombinere planstrategi og planprogram for samfunnsdelen, en rask planprosess for kommuneplanens samfunnsdel, vurdere revidering av arealdelen etter at ny samfunnsdel er vedtatt, inndeling og innhold av samfunnsdelen og ferdigstilling av perspektivmeldingen for 2020 med utgangspunkt i foreløpige satsningsområder. Fylkeskommunens vurderinger av disse grepene er som følger:

1. *Kombinering av planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel*

I henhold til Plan- og Bygningsloven bør kommunens planstrategi omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, som inkluderer blant annet langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov innad valgperioden. I arbeidet med kommunal planstrategi skal kommunen innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner, og det bør legges opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel, som en del av kommuneplanen, skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør vurdere alternative strategier for utvikling i kommunen. Samfunnsdelen er grunnlaget for sektorenes planer og kommunens virksomhet, og gir retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre aktører.

PLAN Avdeling for kommunale planer

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

Kommunens valg om å kombinere arbeidet med kommunens planstrategi og planprogram for samfunnsdelen til «Oppstart av arbeid med kommuneplanens samfunnsdel» er forståelig. I henhold til Plan- og bygningsloven kan kommunal planstrategi være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen. For å sikre at kommuneplanarbeidet ivaretar essensielle deler av planstrategien og kommuneplanens arealdel og samfunnsdel, er det utslagsgivende at kommunen gjennomfører en god og grundig kommuneplanprosess. Det blir viktig å ivareta de unike elementene av de ulike prosessene i kombinasjonsarbeidet, gjennomføre gode medvirkningsprosesser og dialog med statlige, regionale og kommunale aktører, vurdere behov for utredninger og utrede konsekvensene av planforslaget. Fylkeskommunen bistår gjerne i en dialog om det videre planarbeidet.

2. En rask planprosess

Fylkeskommunen er positiv til at kommunen har påbegynt arbeidet med rullering av kommuneplanen. Det pågående arbeidet med kommunens planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel vil gi gode retningslinjer for utarbeidelse av kommuneplanens arealdel. Et godt utarbeidet og kjent samfunnsdel vil trygge et godt grunnlag og gi stødige rammer for arbeidet med arealdelen.

En rask planprosess må ikke gå på bekostning av kvalitetsarbeid. Det er forståelig at det ønskes at kommunestyret vedtar et viktig strategisk styringsdokument tidligst mulig inn i valgperioden, men en forhastet prosess kan blant annet risikere å utelukke viktige prosesser. Planarbeidet må gis tid og rom til modning, vurdering av prioriterte satsningsområder og anledning for flerdelt medvirkningsprosesser. Det bør gjennomføres gode involveringsprosesser i resterende planprosessperiode. Bred, og informert eksternt involvering vil gi kommunens administrasjon og kommunestyre en viktig forståelse og oversikt over status i Lørenskog kommune, og bidra til en utvikling som ivaretar kommunens potensiale og løser større utfordringer for Lørenskogsamfunnet.

3. Revidering av arealdelen

I henhold til § 11-5 i Plan- og Bygningsloven skal arealdelen av kommuneplanen vise sammenheng mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det er derfor svært viktig at kommuneplanens samfunnsdel er framtidsrettet og godt forankret, ettersom kommuneplanens arealdel er bindende etter kommunestyrets vedtak, og basert på samfunnsdelens føringer.

Forrige kommuneplanrullering ble gjennomført i 2015, før Regional plan for areal- og transport ble vedtatt og før Regjeringens nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 og FNs 17 bærekraftsmål ble vedtatt. Fylkeskommunen oppfordrer kommunen sterkt til å revidere kommuneplanens areadel i denne rulleringen av kommuneplanen etter at kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt. Dette vil sikre at kommunens føringer i arealdelen er i tråd med nasjonale og regionale planer og forventninger til planlegging og arealbruk.

4. Innhold og inndeling av samfunnsdelen

I følge Plan- og Bygningsloven skal kommuneplanens samfunnsdel ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Kommunens beskrivelse av de 6 viktige utviklingstrekkene i kommunen gjennomføres på en god måte, og gir et bredt perspektiv over kommunens utfordringer og mulighetsrom. Oppstartsdokumentet drøfter derimot ikke hva som bør prioriteres i det videre arbeidet, hvordan se sammenhengen av de ulike utviklingstrekkene eller sammenhenger mellom samfunnsmessige utfordringer knyttet mellom de ulike utviklingstrekkene. Uten kommunens manglende vurdering og konkretisering av utviklingstrekkene, mener fylkeskommunen at det er utfordrende å gi konkrete tilbakemeldinger til diskusjon rundt hva kommunen bør prioritere.

Det kom fram fra presentasjonen i regionalt planforum at gjennomførte medvirkningsprosesser støtter opp under de seks utviklingstrekkene kommunen fremhevet i oppstartsdokumentet. Generelle merknader fra vurdering av kommunens gjeldende kommuneplan er at den er for generell og bred, med for mange målsetninger. Kommunen må derfor ta valg og prioritere ut ifra kommunens eksisterende utfordringsbilde.

Fylkeskommunen vil anbefale kommunen om å tydelig beskrive vurderingene av prioriteringene, og vurdere alternative strategier for utvikling i kommunen. Dette vil gi en oversiktlig forståelse av kommunens prioriteringsområder for valgperioden, og samtidig gi verdi til forslagene og prioriteringene som ikke blir gjennomført/prioritert i denne perioden.

Det anbefales også at kommunen kvantifiserer beskrivelsen av de seks utviklingstrekkene. Med et konkret faktagrunnlag bunnet i gode analyser og statistikk, kan kommunen videreutvikle og fordype utviklingsbildet i kommunen og videreutvikle strategier for kommunal utvikling og kommunens tjenester.

5. Perspektivmeldingen 2020

Kommunen opplyser om at perspektivmeldingen for 2020 tar utgangspunktet i de seks foreløpige satsningsområdene. Det kom ikke fram av dialogen med kommunen i regionalt planforum at dette har endret seg. Fylkeskommunen mener dette er forståelig med tanke på foreslått fremgangsdrift av planprosessen.

Planprosess

Medvirkning:

Et planprogram har som mål å synliggjøre hvilke medvirkningsprosesser planarbeidet legger opp til. Spesielt gjelder det grupper som ofte faller utenfor planprosessen. I høringsperioden for oppstart av arbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel ble det gjort en rekke medvirkningsaktiviteter. Fylkeskommunen mener kommunen har gjort en god jobb med å sikre involvering og medvirkning, og favnet en bredde i kommunens befolkning. Gjennom digitale verktøy, innbyggermøte, åpen dag og aktive prosesser i barnehagen har kommunen tatt gode steg i å sikre at innbyggerne involveres i prosessen.

Det er flere grupper som kan dra nytte av å involveres i kommuneplanprosessen, som er mer eller mindre fraværende i oversendte dokumenter. Kommunen påpeker at de har en mangfoldig befolkning og det er viktig at dette blir ivaretatt i kommuneplanprosessen, spesielt barn og unge og det flerkulturelle miljøet. Kommunen har hatt medvirkningsprosesser i to barnehager, og slike prosesser ville vært gunstig også på barne-, ungdoms- og videregående skoler. Det er viktig å sikre involvering av unge og unge voksne i dette arbeidet, slik at deres synspunkter, meninger og utfordringer blir ivaretatt i kommunens arbeid. Kommunens flerkulturelle befolkning har blitt trukket frem flere ganger i medvirkningsrapporten, og anses som et positiv trekk i kommunen. Det er viktig at den flerkulturelle befolkningen deltar i kommuneplanprosessen for å sikre en kommuneutvikling som ivaretar deres behov og unike perspektiver. Denne gruppen er ofte i faresonen for å falle utenfor samfunnet (både som barn og voksne), og deres involvering i kommuneplanprosessen er essensiell for godt inkludering- og integreringsarbeid. Denne gruppen kan involveres ved at kommunen inviterer seg inn til norskkopplæringskurs og -klasser, integreringsprogram og andre kontaktarenaer med innvandrere og personer med flerkulturell bakgrunn, med ressurser som bidrar til en god dialog med denne gruppen av befolkningen (klart språk, tolker etc). Dette vil redusere barrieren mange har for å delta aktivt i medvirkningsprosessen. Fylkeskommunen oppfordrer også kommunen til å invitere de frivillige organisasjonene med i planarbeidet. De kan bidra med mye kunnskap, engasjement og gjennomføringsevne.

Det kommer ikke frem av oversendte dokumenter hvordan medvirkningsarbeidet med befolkningen i den videre planprosessen skal gjennomføres. Fylkeskommunen anbefaler at dette gjøres tilgjengelig og inkluderer blant annet gruppene nevnt ovenfor.

Medvirkning inkluderer også involvering av regionale myndigheter. Det har blitt foreslått at offentlig ettersyn av samfunnsdelen skal gjennomføres fra 19. juni til 11. september 2020. Fylkeskommunen skal gjøre sitt ytterligste for å gi en god tilbakemelding med politisk forankring innen foreslått tidsfrist. Regionalt planforum er en arena for drøfting av plansaker under arbeid som berører interesser som er viktige for flere regionale instanser. Fylkeskommunen vil oppfordre kommunen til å benytte seg av regionalt planforum i det videre arbeidet med kommuneplanen.

Forhold til andre planer

Fylkeskommunen bemerker seg at kommunen har flere strategiske planer og temaplaner, men få kommunedelplaner. Kommuneplaner og kommunedelplaner har handlingsdeler som angir hvordan planen følges opp, og som vurderes/revideres årlig. Det er viktig at kommunens arbeid følges opp, og konkretiseres i handlingsprogram som følges opp av kommunen. Det anbefales at kommunen vurderer dette i sitt videre arbeid med kommuneplanen og oppfølging av eksisterende planer/strategiarbeid.

Nasjonale og regionale føringer

I oppstartsdokumentet pekes det særlig på Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus. Fylkeskommunen forventer også at de andre regionale planene vedtatt av Akershus fylkesting legges til grunn i arbeidet med kommunens utviklingstrekk i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel:

Med utgangspunkt i regional planstrategi, er følgende planer vedtatt:

- Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus
- Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus
- Regional plan for vannforvaltning
- Regional plan for kulturminner og kulturmiljøer i Akershus
- Regional plan for masseforvaltning i Akershus
- Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Akershus
- Regional plan for klima og energi for Akershus
- Regional plan for handel, service og senterstruktur

Samordnet areal- og transportplanlegging

For å nå målene i regional plan for areal og transport er det utarbeidet retningslinjer (R1-R19) for kommunens planarbeid gjennom rollen som arealmyndighet. Retningslinjene skal også følges opp av transportetatene og Viken fylkeskommune. Kommunen forventes å utarbeide et dimensjoneringsgrunnlag for vekst i kommunen frem mot 2030. Kapasiteten i det regionale kollektivtransporttilbudet bør tillegges vekt når fremtidig vekst fastsettes. Det legges særlig vekt på dimensjoneringsgrunnlag for bolig- og arbeidsplassvekst i prioriterte vekstområder. Kommunen oppfordres til å utarbeide et boligbyggeprogram som ivaretar påbegynt reguleringsarbeid samt endret demografi, slik det beskrives i oppstartsdokumentet under 'Boligbygging og befolkningsvekst'.

I rulleringen av kommuneplanens arealdel forventes det at det defineres en langsiktig avgrensning av de prioriterte vekstområdene med utgangspunkt i dagens byggegrense. Dette virkemiddelet, kalt grønn grense, tas i bruk for blant annet å bygge «innenfra og ut», og defineres i retningslinje 8 i RP-ATP. Fylkeskommune har utarbeidet en veileder for dette arbeidet, og har vært i møte med Lørenskog kommune den 20. februar. Fylkeskommunen ønsker å fortsette dialogen med kommunen om dette arbeidet, og håper dette tas i bruk i utviklingen av de fem prioriterte områdene Lørenskog sentrumsområder, Ødegården, Fjellhamar, Visperud og Nordbyhagen.

Fylkeskommunen vil anbefale kommunen om å se bolig- og arbeidsområdene i Lørenskog kommune i sammenheng. Hovedtyngden av veksten i kommunen skjer i det sammenhengende bybåndet, og det er lite spredning nedover og sørover i kommunen. Dette anses som positivt med tanke på utvikling av kommunens tilbud, tjenester og infrastruktur for kommunens innbyggere. Ved å se de fem prioriterte områdene og resten av Lørenskog i sammenheng, kan det blant annet jobbes med å utvikle en god senterstruktur og bedre nærmiljø for de ulike områdene, sikre liv i sentrum og arbeidsplassvekst innad i kommunen og bistå med god fortetting tilknyttet kollektivtrasene.

Som ble påpekt i medvirkningsrapporten anses Lørenskog til å ha en sentral beliggenhet, som innbyggerne anses som et veldig stort pluss. Det blir derimot nevnt at det kommunen må lykkes med er samferdsel, kultur, aktiviteter og miljø og grønt. Kommuneidentitet og tilhørighet er viktige faktorer for kommunen, og kommunen oppfordres til å ivareta identitetsbyggingen i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel for å videreføre det i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Fylkeskommunen vil gi ytterligere tilbakemeldinger knyttet til samordnet areal- og transportplanlegging når kommunen varsler oppstart av rullering av arealdelen.

Transport

I henhold til Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus, vedtatt av Akershus fylkesting 14. desember 2015, skal kommunens utvikling bidra til å nå det felles målet for Oslo og Akershus, fastsatt gjennom Stortingets klimaforlik og Oslopakke 3, om at persontransportveksten i området skal tas med kollektivtransport, gange og sykkel. Innenfor bybåndet skal utbygging først og fremst skje i gangavstand til banestasjoner eller langs høyfrekvente busstraséer, og ha høy arealutnyttelse.

Det er viktig at Lørenskog kommune prioriterer arbeidet med å løse kommunens transportbehov. Som det står i oppstartsdokumentet kommer 85% av klimagassutslippet fra veitrafikken, og 70% av alle bilreiser er under 2 km. Det må legges mer trykk på holdningsendring rundt bilbruk og kollektivtransport for å øke andelen av reiser gjort med kollektivtransport, sykkel og gange. Som det kommer frem av medvirkningsprosessene er transport et tema som opptar både unge og gamle. Derfor må transport være et fokus i arbeidet med boligutbygging og befolkningsveksten for å sikre at Viken reduserer klimagassutslipp og når sine klimamål.

FN17 som rammeverk

FNs 2030 agenda for bærekraftig utvikling er en global enighet om at grunnleggende endringer er nødvendige for å trygge global stabilitet og jordas bærekraft. Agendaen ble vedtatt av FNs medlemsland i 2015, og realiseres av de 17 bærekraftsmål og 169 delmål. Den representerer et globalt veikart for nasjonale og internasjonale tiltak som skal sikre inkluderende bærekraftig utvikling og fremme velstand, fred og rettferdighet for alle, hvor hovedprinsippet er at ingen av verdens befolkning skal utelates.

Fellesnemda for Viken fylkeskommune har vedtatt at FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn for samfunnsutviklingen i det nye fylket, og fylkesrådet ønsker å bygge sin politikk og prioriteringer på FNs bærekraftsmål og planetens tålegrense. Det er hensiktsmessig å synliggjøre alle nivå i arbeid med samfunnsutvikling, og se sammenheng mellom alle de 17 målene og 169 delmålene. Positiv endring i ett mål kan svekke oppnåelsen av et annet mål. Viken fylkeskommune har valgt å ta i bruk 'bryllupskakemodellen' utviklet av Stockholm Resilience Center for å tydeliggjøre denne sammenhengene. Den viser hvordan økonomi og samfunn er en del av, og avhengig av, biosfæren, og at en bærekraftig utvikling er avhengig av at økonomisk utvikling og samfunnsutvikling må ses i sammenheng med ivaretagelse av biosfæren. Modellen viser at det tradisjonelle synet på utvikling må endres, hvor sosial, økonomisk og miljømessig utvikling administreres hver for seg.

Ettersom det ikke finnes standardiserte retningslinjer for oppfølging av målene, vil Viken bruke prosessen for regional planstrategi til å gjøre bærekraftsmålene førende for utviklingen i fylket. Dette skal sikres gjennom grundig og god dialog med Viken-samfunnet. Det har blitt utarbeidet et kunnskapsgrunnlag, Vi i Viken, som vil være grunnlag for å måle og følge samfunnsutviklingen i lys av bærekraftsmålenes ambisjoner.

Fylkeskommunen anser det som svært positivt at kommunen har vedtatt å legge FN17 til grunn i sitt arbeid med ny kommuneplan. Flere kommuner har valgt å gjøre det samme, eksempelvis nye Asker og Lillestrøm kommune. Dette gir mulighet for utvikling og samarbeid med andre kommuner i Viken om bruk av FN17 i kommunal samfunnsplanlegging. Utfra oversendte oppstartsdokumenter vil fylkeskommunen råde kommunen til å utvikle en strategi rundt bruken av FN17 i samfunnsplanleggingen.

Lørenskog kommune har strukturert flere av sine samfunnsutfordringer rundt bærekraft (økonomisk, sosial og miljø), men har ikke vist retning i hvordan de vil bruke FN17. Kommunen oppfordres til å se samfunnsdelens temaområder på nytt og på tvers av sektorer ved å ta utgangspunkt i alle FN17 målene. Ved å ha en mer tverrgående tilnærming til kommunens utfordringsbilde, vil synergier mellom kommunens målsetninger, eksisterende virkemidler og regionale, nasjonale og lokale utfordringer utforme seg mer tydeligere. Dette kan bistå kommunen i å utvikle en metode for å se mer helhetlig på kommunens rolle, samfunnsutviklerarbeid og ansvar.

Fylkeskommunen vil anbefale kommunen om også å bruke delmålene til FN17 i arbeidet med kunnskapsgrunnlaget for å identifisere status og utfordringer i kommunen. Fylkeskommunen ser positivt på en dialog om hvordan arbeidet med FN17 pågår på regionalt nivå og hvordan arbeidet kan gjennomføres på lokalt nivå.

Klima og miljø

Fylkeskommunen mener forbindelsen som er vektlagt mellom målene fastsatt i Regional plan for areal og transport og målene vedtatt i Regional plan for klima og energi viser viktigheten av en gjennomtenkt arealdel i tråd med regionale føringer. Utslipp av klimagasser må reduseres, og en kartlegging av klimagassutslippene i kommunen kan være et tidlig virkemiddel i dette arbeidet. Fylkeskommunen er interessert i hvilke virkemidler kommunen anvender per dags dato, og hvilken type virkemidler de ønsker å benytte fremover for å nå de fastsatte klimamålene. Er det tenkt at disse virkemidlene vil samvirke for å få til en reduksjon i klimagassutslippene? Fylkeskommunen oppfordrer kommunen til å utdype dette i det videre planarbeid.

Klimaendringene som forventes krever at kommunen må håndtere overflatevann på en annen måte enn i dag for å hindre vann på avveie. Det er positivt at kommunen ser viktigheten av å jobbe med tilpasning til klimaendringene i oppstartsdokumentet. Det kan være en ide å koble kommunens vann- og avløpsplaner med kommunenes samfunns- og arealplaner slik at man unngår utbygging i områder med fare for lokale oversvømmelser og/eller overbelastning av avløpsnett. Økt nedbør kan stille nye krav til kommunens risikovurderinger, både ved nybygging og drift av bygninger, anlegg og infrastruktur. Erfaringsmessig er det en fordel om planavdelingen har det overordnede ansvaret knyttet til klimaendringer og overvannshåndtering, med faglig støtte fra kommunalteknikk for gjennomføring av tiltak.

Det er viktig at kommunen tar innover seg effekten av klimaendringene, og vurderer alle mulige effekter, som ekstremtørke (sommer 2018), styrtregn (etter tørke), flom og varme vintre, både med tanke på klimatilpasning knyttet til folkehelse, jordbruk, boliger og bygg, alternative transportmetoder og til negative effekter for næringslivet. Jo mer forarbeid knyttet til klimatilpasning, jo bedre rustet vil kommunen være mot fremtidens utfordringer.

Med det sterke befolkningspresset som kommunen forventer, vil det i årene fremover være behov for en langsiktig plan for håndtering av byggmasser, som bygger på regional plan for masseforvaltning i Akershus. Kommunen har den viktigste forekomsten av kvalitetspukk i regionen, et forhold som tydeliggjør behovet for langsiktig planlegging for dette sakfeltet og nødvendigheten av å håndtere masseforvaltning på tvers av kommunegrensene.

Næringsutvikling

Næringsliv og sysselsetting trekkes frem som ett av seks utviklingstrekk i oppstartsdokumentet. Gode strategier for attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder, med et mangfold av aktivitetstilbud og møteplasser, er viktig for at et område skal være attraktivt for arbeidsplasser og næringsetablering. Fylkeskommunen anbefaler at det tydeliggjøres hvordan og med hvem kommunen kan samarbeide for å løse utfordringene Lørenskog kommune står overfor. Fylkeskommunen vil trekke frem tilrettelegging for samarbeid mellom skole og næringsliv, innovasjon i offentlig tjenesteyting, leverandørutvikling og utvikling av grønt næringsliv som aktuelle temaer.

Fylkeskommunen viser til regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus, og vil anbefale at det ses til denne i arbeidet med næringsutvikling i Lørenskog kommune. Hovedmålet i den regionale planen er at Oslo og Akershus skal utnytte regionens vekst og utløse innovasjonspotensialet som ligger i forsterket samspill mellom bedrifter, forsknings- og kunnskapsmiljøer, talenter, gründere, kapital og offentlige aktører.

Kulturminnevern

Kulturminner og kulturmiljøer er ikke-fornybare ressurser som representerer både miljømessige, kulturelle, sosiale og økonomiske verdier, og gir steder særpreg og egenart. Kulturminner og kulturmiljøer bør bevares, og er en ressurs i nærmiljøet, både i forbindelse med utvikling av tettsteder, men også utenfor vekstområdene. Et godt plandokument sikrer at både nasjonale, regionale og lokale kulturminner blir forvaltet og ivaretatt, både med hensyn til sin egenverdi og til berikelse for fremtidige generasjoner.

Regional plan for kulturminner og kulturmiljøer i Akershus ble vedtatt av fylkestinget i Akershus 25.11.2019. Arbeidet var forankret i Regional planstrategi for Akershus 2017-2020. Denne planen vil gjelde for alle tidligere Akershus-kommuner fram til en ny, felles plan for hele Viken-samfunnet foreligger. Vi anbefaler at Regional plan for kulturminner og kulturmiljøer i Akershus oppføres blant føringene for planarbeidet.

FNs bærekraftsmål er lagt til grunn for arbeidet med planleggingen i Lørenskog. Kulturminneverdier kan være et av punktene for å oppnå bærekraftig areal- og samfunnsutvikling. Kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap bidrar til å gi steder identitet og tidsdybde, samtidig som kulturminner kan bidra til å skape tilhørighet og trivsel. Mange kulturminner er godt egnet som turmål og det er et stort potensial for å kunne bruke kulturminner i friluftssatsinger og i attraksjonsutvikling.

Det har også i de senere årene vært foretatt flere studier av forholdet mellom rehabilitering av gammel, ofte verneverdig bebyggelse og nybygg av lavenergihus (se f.eks. CIVITAS-rapport 2011 og «Bærekraftige historiske byer» – prosjektrapport 2011-12). Studiene viser blant annet at man ved å ha et mer helhetlig fokus på byggs livssyklusanalyser så kan renovasjon av eksisterende bygninger i seg selv være et godt klimatilskudd. Kombinert med energieffektiviserende tiltak, som for eksempel en omlegging til klimagassnøytrale energikilder, så kan en rehabilitering av eldre hus gi et vel så positivt utslag på det totale klimagassregnskapet som å bygge nye lavenergibygg. Vi ber derfor kommunen ta dette med seg inn i det videre arbeidet med å skape en så energieffektiv og klimavennlig bygningsmasse som mulig i kommunen.

For å sikre at kommunens kulturminneverdier skal kunne bidra som en viktig ressurs i utviklingen av Lørenskog er det viktig at temaet får en plass i alle nivåer i kommuneplanarbeidet. Vi anbefaler derfor at kulturminner, kulturmiljøer og -landskap inkluderes som et viktig moment i samfunnsdelen.

Friluftsliv

Et av fremtidsbildene i regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016-2030, vedtatt av Akershus fylkesting, er at alle har mulighet for friluftsliv i sitt nærmiljø. Ifølge kunnskapsgrunnlaget til den regionale planen er friluftsliv den aktiviteten som flest innbyggere prioriterer, når de skal være fysisk aktive. Tilgangen på gode lokale friluftslivsområder blir viktig når byer og tettsteder skal vokse og fortettes. I forbindelse med den regionale planen for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er det utarbeidet ti veivisere for lokalisering av anlegg og områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Fylkeskommunen oppfordrer til å vurdere å utarbeide tilsvarende veivisere i det kommunale planarbeidet for Lørenskog kommune.

Folkehelse

Formålet med folkehelseloven, er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Fylkeskommunen er opptatt av at folkehelseperspektivet tillegges vekt i planarbeidet. Det er i denne sammenheng viktig at kunnskapsgrunnlaget, som skal sikre nødvendig oversikt av kommunens behov, er bredt og tilstrekkelig. Betydningen av nærmiljøets funksjon og utforming for livskvalitet og trivsel, både fysisk, psykisk og sosialt, bør gis særlig oppmerksomhet.

Fylkeskommunen synes det er positivt at folkehelse er satt som et av 8 temaområder samt gitt et særlig fokus i kommuneplanens visjon knyttet tema livskvalitet, gode oppvekstmiljø og økonomisk bærekraft. Folkehelsearbeid handler om å jobbe for en samfunnsutvikling som utjevner sosiale forskjeller, tilrettelegge for økt samfunnsdeltakelse, frivillig aktivitet og helsefremmende stedsutvikling. Det handler også om å stimulere til kulturelt arbeid og tilrettelegge for fysisk aktivitet fra vugge til grav.

Slik teksten står kan det imidlertid muligens oppfattes som at folkehelsearbeid kun handler om å forebygge livsstilssykdommer og fremme livskvalitet for å få «sunne barn og unge». Et tydeligere fokus også på helsefremmende stedsutvikling og sosial bærekraft, som del av folkehelsearbeidet, knyttet til visjonens punkt om Lørenskog kommune som et attraktivt sted å bo og leve for framtidige generasjoner savnes derfor. En omforming av visjonsteksten kan således være ønskelig – f.eks. slik:

Opprinnelig tekst	Nytt forslag
<p>Lørenskog kommune skal være en sunn kommune</p> <p>Folkehelse skal være i fokus, for å forebygge livsstilssykdommer og fremme livskvaliteten og på denne måten få sunne innbyggere. Et trygt og inspirerende oppvekstmiljø bidrar til aktive og sunne barn og unge. Lørenskog kommune skal ha en sunn og bærekraftig økonomi, og dette skal gjenspeile seg i både drift og investeringer.</p>	<p>«Lørenskog skal være en sunn kommune</p> <p>Lørenskog kommune skal sette folkehelse i fokus. Trygge og inspirerende oppvekstmiljø som stimulerer til aktivitet og deltakelse, fremmer livskvalitet og sunne valg – ikke minst hos barn og unge, er et hovedmål. En sunn og bærekraftig kommuneøkonomi skal videre gjenspeile seg i både drift og investeringer».</p>

<p>Lørenskog kommune skal være en grønn kommune</p> <p>Lørenskog kommune skal ha en høy miljøprofil slik at utviklingen blir bærekraftig og miljøvennlig. I denne miljøprofilen er ambisiøse klimamål vesentlige. Virkningen på klimaet skal vurderes ved alle tiltak som påvirker det ytre miljøet. Det skal fokuseres på grønn mobilitet, slik at innbyggerne velger miljøvennlige alternativer innen transport. Både små grønne lunges og store sammenhengende grønne strukturer skal ivaretas slik at Lørenskog kommune blir et attraktivt sted å bo og leve, også for framtidige generasjoner.</p> <p>Lørenskog kommune skal være en mangfoldig kommune</p> <p>Lørenskog kommune skal være et inkluderende lokalsamfunn for alle generasjoner, med rikt kulturelt og etnisk mangfold som inviterer til samfunnsdeltakelse. Også naturen skal ha et rikt mangfold, og være til nytte og glede for både dagens og kommende innbyggere.</p>	<p>«Lørenskog skal være en grønn kommune</p> <p>Lørenskog kommune skal ha en høy miljøprofil. Bærekraftig og ambisiøse klimamål skal gis fokus, og alle tiltak som påvirker det ytre miljøet skal vurderes i forhold til dette. Helsefremmende stedsutvikling med fokus på grønn mobilitet, sykkel og gange skal gis prioritet. Det samme skal ivareta eksisterende små grønne lunges og store sammenhengende grønne strukturer slik at Lørenskog kommune blir et attraktivt sted å bo og leve også for framtidige generasjoner.</p> <p>Lørenskog skal være en mangfoldig kommune</p> <p>Lørenskog kommune skal være et inkluderende lokalsamfunn for alle generasjoner, med rikt kulturelt og etnisk mangfold som inviterer til samfunnsdeltakelse. Også naturen skal ha et rikt mangfold, og være til nytte og glede for både dagens og kommende innbyggere.</p>
---	--

Vennlig hilsen

Per Albert Kierulf
Avdelingsleder kommunale planer

Charlott Sandor Johansen
rådgiver plan

Saksbehandlere:

Planfaglige vurderinger:
Miljø/klima:
Kulturminnevern:
Friluftsliv:
Folkehelse:

Charlott Sandor Johansen
Stig Hvoslef
Camilla Nilsen
Ingvild Kavli
Inger Johanne Strand